

Koeien lagekostenbedrijf produceren veel melk uit weidegras

Gerrit Remmelink

Dankzij het groeizame weer hebben de koeien van het lagekostenbedrijf in het weideseizoen 1999 veel melk uit weidegras geproduceerd. In perioden met onvoldoende draagkracht van het grasland werd het vee tijdig opgestald en (bij)gevoerd met geconserveerd ruwvoer. De gewonnen hoeveelheid wintervoer was boven verwachting groot. In verband met de lage stikstofbemesting vraagt de eiwitaanvulling in het winterrantsoen extra aandacht. Tekorten aan mineralen worden opgeheven met extra mineralen over het ruwvoer.

Lang weideseizoen

In 1999 is op 1 april begonnen met overdag beweiden. Door overvloedige regenval moesten de koeien na vijf dagen al weer worden opgestald. Op 21 april is de beweiding hervat. Omdat de sneden inmiddels te zwaar waren geworden, is rantsoenbeweiding toegepast tot het eerste etgroen beschikbaar kwam. Van 12 mei tot 29 september is volledige weidegang toegepast. Daarna verminderde de draagkracht van de percelen en hebben de dieren tot 17 november alleen nog overdag buiten gelopen. Bij volledige weidegang werd in mei 2 kg en in augustus/september 4 - 6 kg droge stof snijmaïs rond het melken bijgevoerd. Het bijvoeren van snijmaïs is belangrijk in verband met het gebruik van gras/klaver. De stikstofbenutting verbetert erdoor en de kans op trommelzucht en kopziekte neemt af. Om ook 's nachts van voldoende eiwitaanbod verzekerd te zijn, werd in de periode met beperkte weidegang gras- en snijmaïskuil bijgevoerd.

Doordat in het najaar nog lang werd geweid, bleef de krachtvoergift beperkt. Tot volledig opstallen werd uitgegaan van een productie van 22 kg melk uit ruwvoer. Zo'n lang weideseizoen past uitstekend in de doelstelling van het lagekostenbedrijf om de melk zoveel mogelijk uit ruwvoer te produceren. Met over heel 1999 maar 1100 kg krachtvoer per koe en een melkproductie van 8000 kg, zijn we daar zeker in geslaagd!

Veel melk uit weidegras

Uit tabel 1 blijkt dat de koeien in 1999 meer melk uit weidegras hebben gegeven dan in 1998. Dit is ook logisch omdat in de weideperiode van 1998 vanwege ongunstige beweidingomstandigheden meer ruw- en krachtvoer werd bijgevoerd. In 1999 was, met ruim 23 kg meetmelk (omgerekend naar melk met 4 % vet en 3,3 % eiwit), de totale productie uit ruwvoer

ruim 2 kg hoger dan in 1998.

Gemiddeld 23 kg melk uit ruwvoer betekent dat het uitgangspunt voor de verdeling van het krachtvoer aan individuele dieren - tot 1 september 24 kg melk uit ruwvoer en daarna 22 kg - zeker niet te hoog gegrepen is.

Tabel 1 Voeropname en melkproductie per koe per dag

Weideperiode:	1999	1998
<i>Voeropname (kg ds)</i>		
Weidegras ¹⁾	12,7	10,4
Graskuil	2,5	3,4
Snijmaïs	2,7	3,1
Standaard krachtvoer	2,7	3,1
Sojaschroot bestendig	-	0,1
<i>Melkproductie</i>		
Melk (kg)	28,4	27,3
Vet (%)	4,16	4,39
Eiwit (%)	3,38	3,25
Meetmelk ²⁾ (kg)	29,0	28,4
Ureum (mg/100 g melk)	28	27
<i>Energie- en eiwitvoorziening</i>		
Meetmelk uit ruwvoer (kg)	23,1	20,9
Idem uit krachtvoer (kg)	5,9	7,5
VEM-dekking ³⁾ (%)	100	100
DVE-dekking (%)	109	114
OEB in het rantsoen	390	600

¹⁾ Opname weidegras teruggerekend uit de meetmelkproductie met 20 % extra VEM en DVE voor onderhoud i.v.m. weidegang

²⁾ Omgerekend naar melk met 4 % vet en 3,3 % eiwit

³⁾ VEM-dekking op 100 % gesteld voor berekening drogestofopname uit weidegras

Conditie en mineralenvoorziening beter

Er zijn verschillende koeien die, tot zo'n honderd dagen in lactatie, meer dan 40 kg melk geven, terwijl het rantsoen voor maar 34 kg berekend is. Deze extra productie moet òf uit een hogere ruwvoeropname òf uit de lichaamsreserves komen. Meestal zijn de dieren echter onvoldoende in staat om extra ruwvoer op te nemen. Hoewel de conditiescore in 1999 licht verbeterd is, zijn de dieren tijdens de lactatie met een score van 2 - 2,5 nog steeds aan de schrale kant. Tijdens de droogstand herstellen ze zodanig, dat de conditiescore uitkomt op gemiddeld 3, wat in het algemeen als ondergrens geldt.

In de weideperiode weiden de droogstaande koeien samen met de pinken achter de melkgevende koeien aan. In 1999 heeft een aantal droogstaande dieren het toen té goed gehad, wat zich uitte in het optreden van melkziekte. Omdat de dieren te weinig mineralen met het krachtvoer kunnen opnemen, wordt sinds augustus 1999 een mineralenmengsel aan het voerhek verstrekt. Een tekort aan mineralen als koper en selenium, kan tegenvallende drachtighedsresultaten opleveren. Uit bloedonderzoek bleek dat na het verstrekken van extra mineralen de gehalten in het bloed op peil zijn. Dat kan dus geen oorzaak meer zijn voor problemen met de vruchtbaarheid. De matige conditie tijdens de lactatie kan wel een oorzaak voor slechte drachtighedsresultaten zijn. Verhoging van de voederwaarde en de opname van ruwvoer blijft dan ook actueel op het lagekostenbedrijf.

Veel wintervoer

In 1999 is de eerste snede in drie keer gemaaid in de periode van 27 april tot 4 mei. Na één dag veldperiode werd het gras met een drogestofgehalte van 42 tot 50 % ingekuuld. De droge-stofopbrengst varieerde van 3,6 tot 4,1 ton per ha. Doordat de beweiding begin april stagneerde moest 22 ha eerste snede worden ingekuuld (van de totale 25,5 ha grasland). De voederwaarde van de eerste snedekuul was met 898 VEM, 75 DVE en 46 OEB goed. Ook de voederwinning van de latere sneden verliep voorspoedig. De voederwaarde van de tweede en derde snede was, met 847 VEM, 63 DVE en 8 OEB, echter minder goed dan die van de eerste snede. Het ruw eiwitgehalte (12,4 %) was aanmerkelijk lager dan dat van de eerste snede (17,4 %). Met snijmaïs in het winterrantsoen

betekent zo'n laag eiwitgehalte dat er extra eiwit moet worden bijgevoerd. Omdat er bij het inkuilen niets aan de kuil is toegevoegd, zal dit tijdens de stalperiode aan het voerhek moeten gebeuren. Ook na de derde snede is er nog enkele malen ingekuuld. Dit materiaal is meest bij elkaar ingekuuld om aan het jongvee te voeren.

In tegenstelling tot het voorgaande jaar is ook de teelt en de oogst van snijmaïs in 1999 voorspoedig verlopen. De opbrengst van de 6,5 ha lag tussen de 17,5 en 18,5 ton droge stof per ha. Samen met een grote graskuilopbrengst betekent dit een ruime hoeveelheid ruwvoer voor de winterperiode.

Actiepunten weideperiode 2000

Op grond van de ervaringen van het afgelopen jaar nemen we ons voor het komende weideseizoen het volgende voor:

- Graskuilen tijdig laten bemonsteren. De uitslagen moeten binnen zijn voordat de snijmaïs wordt ingekuuld. Op basis van de analyseresultaten kunnen we dan beslissen of het nodig is om bij het inkuilen een eiwitrijk product aan de snijmaïs toe te voegen.
- De mindere kwaliteit graskuil voor de pinken en droogstaande koeien afzonderlijk inpakken in balen (om broei bij het voeren te voorkomen).
- Mineralenbolus toedienen aan het jongvee omdat ze in de weideperiode niet worden bijgevoerd.

Veel melk uit weidegras door een lang weideseizoen en een passende bijvoeding.

